

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İsviçre Federal Hükümeti arasında Hava Ulaştırmalarına dair akit ve imza edilmiş olan Geçici Anlaşmanın onanması hakkında Kanun

(Resmî Gazete ile ilânı : 28 . V . 1949 - Sayı : 7218)

No.
5395

Kabul tarihi
24 . V . 1949

BİRİNCİ MADDE — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İsviçre Federal Hükümeti arasında Ankara'da 16 Şubat 1949 tarihinde akit ve imza edilmiş olan Hava Ulaştırmalarına dair Geçici Anlaşma ile Eki onanmıştır.

İKİNCİ MADDE — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

25 Mayıs 1949

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE İSVİÇRE FEDERAL HÜKÜMETİ ARASINDA
HAVA ULAŞTIRMALARINA DAİR GEÇİCİ ANLAŞMA**

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İsviçre Federal Hükümeti, Türkiye ile İsviçre arasında muntazam hava yolları ulaştırmalarına dair Muvakkat anlaşma akdetmeye karar vererek, bu maksatla usulü dairesinde yetkilendirilmiş temsilciler tâyin etmişler ve bunlar aşağıdaki hükümler üzerinde mutabık kalmışlardır :

Madde — 1

a) Sözleşen Taraflar, barış zamanında, iki taraf memleketleri arazisi üzerinden geçen veya iki memlekete işliyen Milletlerarası hava yollarının kurulmasına mütedair bu Anlaşmaya ilişikte gösterilen hakları birbirlerine karşılıklı olarak tanırlar.

b) Sözleşen taraflardan her biri, mutabık kalınan hava yollarını işletecek bir veya birkaç hava ulaştırması teşebbüsünü tâyin ve bu seferlere başlanılması tarihini tesbit eder.

Madde — 2

a) Sözleşen Taraflardan her biri diğer Sözleşen Tarafa, 8 nci madde hükümleri mahfuz kalmak şartıyla, bir veya birkaç hava ulaştırma teşebbüsüne gerekli işletme müsaadesini vermek mecburiyetindedir

b) Ancak işletme müsaadelerini veren havacılık makamlarınca böylece tâyin edilen hava ulaştırma teşebbüslerine mutabık kalınan seferlere başlanılmasına mezuniyet verilmeden önce mezkûr teşebbüsler, umumiyetle tatbik edilen kanun ve nizamlar gereğince, ehliyetlerini ispata davet olunabilirler

c) İlgili Hükümetlerce tâyin olunabilecek bâzı bölgelerde Milletlerarası bir hava seferinin kurulması, yetkili askerî makamların tasvibine tâbi tutulacaktır

Madde — 3

Sözleşen taraflar aşağıdaki hususlarda mutabıktırlar :

a) Sözleşen taraflar teşebbüslerinin temin edecekleri ulaştırma hacım ve imkânları, nakliyat ihtiyacına göre intibak ettirilir.

b) Sözleşen Taraflarca tâyin edilen teşebbüsler aynı hatlar üzerinde kendi seferlerine mugayır şekilde karşılıklı menfaatlerini ihlâl etmemek hususunu göz önünde bulunduracaklardır.

c) Bu Anlaşmaya bağlı ek'te derpiş olunan seferlerin başlıca gayesi, hava yolu teşebbüsüne sahip memleket ile seferin yapılacağı memleketler arasındaki ulaştırma talebi ihtiyacını temin etmektir.

d) Ek'te gösterilen mahallerde, iki Sözleşen memleketten başka, bir üçüncü memlekete gönderilen veya oradan gelen milletlerarası yoleu veya eşyanın tahmil ve tahliyesi hakları, Türkiye ve İsviçre Hükümetleri tarafından teyit edilen muvazam inkişaf umumi prensipleri gereğince ve nakliyat hacmına göre :

1. — Menşe memleket ile seferin yapılacağı memleketler ulaştırma talebi,

2 — Tesbit olunan hatların iktisadi işleyiş icapları,

3. — Mahallî ve muntıkavi hatlar göz önünde tutularak seferlerin geçtiği bölgelerde mevcut ulaştırma talebine tetabuk edecek surette kullanılacaktır.

Madde — 4

Ucret tarifeleri; işletme ekonomisi, normal kâr ve sürat, konfor gibi her hattın gösterdiği hususiyetler nazarı dikkate alınmak suretiyle, mâkul nispetler dâhilinde tesbit olunacaktır. Türk ve İsviçre ulaştırma teşebbüsleri, bu maksatla, aynı yol üzerinde sefer yapan diğer üçüncü bir memlekete ait hava ulaştırmaları teşebbüsleri ile danışmada bulunacaklardır. Bu husustaki anlaşmalar, sözleşen tarafların yetkili havacılık makamlarının tasvibine sunulacaktır. İşletmeler bir anlaşmaya varamadıkları takdirde sözü geçen makamlar bir hal sureti bulmaya gayret edeceklerdir. Nihai merci olarak, işbu anlaşmanın 9 neu maddesinde derpiş olunan usule baş vurulacaktır.

Madde — 5

a) Sözleşen taraflardan her biri öteki taraf hava ulaştırma teşebbüs veya teşebbüslerinin, kendi hava alanlarını kullanmalarını ve başka kolaylıklardan faydalanmaları için tarhedeceği harçların, Milletlerarası benzer hatlarda kullanılan kendi Millî uçaklarınca anılan hava alanlarını kullanma ve kolaylıklardan faydalanma için ödenecek harçlardan daha fazla olmamasını kabul eder.

b) Sözleşen taraflardan birinin ülkesine öteki Sözleşen tarafça tâyin edilecek hava ulaştırma teşebbüsü tarafından veyahut bu teşebbüs nam ve hesabına, yalnız bu teşebbüs uçakları için sarfolunmak üzere, ithal edilecek yakıtlar, makina yağları ve yedek parçalar, muayene ücretleri ile diğer Millî resim ve harçların alınması bakımından da millî veya en ziyade müsaadeye mazhar millet teşebbüslerine uygulanacak işlemde faydalanacaklardır.

c) Mutabık kalınan hatlar üzerinde Sözleşen Taraflardan her birine tâyin edilmiş teşebbüs veya teşebbüslerin kullandığı her uçak, yakıtlar, makina yağları, yedek parçalar, mütat teçizat ve uçak kumanyası; anılan uçaklar tarafından Öteki Sözleşen tarafın ülkesi üzerindeki uçuşlar esnasında kullanılsa veya sarfedilse bile, bu taraf ülkesinde gümrük resimleri, muayene ücretleri ve diğer Millî resimlerden ve harçlardan muaf tutulacaklardır.

Madde — 6

Sözleşen Taraflardan biri tarafından verilen ve muteber kılınan ve müddeti geçmemiş hava seyrüsefer şahadetnameleri, uçuşa elverişlilik bröveleri ve lisansları mutabık kalınan hava yollarının işletilmesi için Öteki Sözleşen Tarafça da muteber addedilecektir.

Ancak Sözleşen Taraflardan her biri, kendi uyruklarına diğer bir Devlet tarafından verilmiş olan

uçuşa elverişlilik brövelerini ve lisanslarını kendi ülkesi üzerinde yapılacak uçuşlar için tanımamak hakkını muhafaza eder.

Madde — 7

a) Sözleşen Taraflardan birinin, milletlerarası hava seyrüseferinde kullanılan uçakların kendi ülkesine girişini ve çıkışını veya bu uçakların kendi ülkesi üzerinde uçuşlarını tanzim eden kanunlar ve nizamlar, Öteki Sözleşen Taraf teşebbüsünün veya teşebbüslerinin uçaklarına da uygulanacaktır.

b) Formaliteler, göç, pasaportlar, gümrük ve karantina gibi yolcuların, mürettebatın ve ticari eşyanın girişlerini, kalışlarını ve çıkışlarını tanzim eden ve Sözleşen Taraflardan her birinin ülkesi üzerindeki cari kanunlar ve nizamlar, diğer Sözleşen Taraf teşebbüslerine ait uçakların taşıdıkları yolculara, mürettebata ve ticari eşyaya, bu uçakların anılan ülkede buldukları esnada tatbik olunacaktır.

Madde — 8

Sözleşen Taraflardan her biri, Öteki Sözleşen Tarafa tâyin edilen teşebbüsün mülkiyetinin mühim kısmının ve fiili murakabesinin bu son Taraf uyruklarının elinde bulunduğuna dair delil sahibi olmadığı hallerde veya bu teşebbüs, 7 nci maddede derpiş olunan kanun ve nizamnamelere riayet etmediği veya bu Anlaşmanın kendisine yüklediği vecibeleri yerine getirmediği takdirde bu teşebbüse işletme müsaadesi vermeyi reddetmek veya verilmiş olan müsaadeyi geri almak hakkını muhafaza eder.

Madde — 9.

a) Sözleşen Taraflar, işbu Anlaşmanın veya Ekinin yorumlanmasına ve uygulanmasına mütaallik olup, doğrudan doğruya ve karşılıklı görüşme yolu ile halledilemeyen her hangi bir uyuşmazlığı Hakeme sunmayı kabul ederler.

b) Böyle bir uyuşmazlık, 7 Aralık 1944 te Şikago'da imzalanan Milletlerarası Sivil Havacılık Sözleşmesi ile kurulan Milletlerarası Sivil Havacılık Teşkilâtı Konseyine arz olunacaktır.

c) Bununla beraber, Sözleşen Taraflar, aralarında anlaşarak uyuşmazlığı bir Hâkem Mahkemesine yahut tâyin edecekleri her hangi bir şahıs veya teşekküle sunarak da halledebilirler.

d) Sözleşen Taraflar verilecek hükme riayet etmeyi taahhüt ederler.

Madde — 10.

Bu Anlaşma ve buna müteferri bütün Âkidler, 7 Aralık 1944 tarihinde Şikago'da imzalanan Milletlerarası Sivil Havacılık Sözleşmesi ile kurulan Milletlerarası Sivil Havacılık Teşkilâtı nezdinde tescil ettirilecektir.

Madde — 11.

a) Bu Anlaşma, iki Hükümet arasında nota teatisi surciyle mümkün olan en kısa zamanda tesbit edilecek bir tarihte yürürlüğe girecektir.

b) Sözleşen Tarafların yetkili Havacılık Makamları, sıkı işbirliği zihniyeti içinde bu Anlaşmada ve Ek'inde tasrih olunan prensiplerin tatbik edildiğini ve memnuniyetbahş bir şekilde yürütüldüğünü tesbit etmek üzere zaman zaman danışacaklardır.

c) Sözleşen Taraflar, çok taraflı bir Havacılık Sözleşmesi ile taahhüt altına girmeleri halinde, bu Anlaşma ve Eki hükümlerinin anılan Sözleşme hükümleriyle uygunluğunu sağlamak üzere danışacaklardır.

d) İki Taraf Havacılık Makamlarınca bu Anlaşma Ek'inde değişiklikler yapılabilir.

e) Sözleşen Taraflardan her biri, bu Anlaşmaya, bir yıl önce diğer Tarafa ihbar şartıyla, niha-yet verebilir.

Ankara'da, biri Türkçe diğeri Fransızca olarak her iki metin aynı derecede muteber olmak üzere 16 Şubat 1949 tarihinde akd olunmuştur.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti

adına:

Fuad Cıvım

İsviçre Federal Hükümeti

adına:

Camille Corge

Ek

A) Bu Anlaşma gereğince tâyin edilen İsviçre Hava Ulaştırma teşebbüslerine Türkiye ülkesi üzerinden transit uçuş ve teknik tevakkuf haklarıyla, aşağıda gösterilen yolları takiben Türkiye arazisi üzerinde Milletlerarası yolcu, posta sevkiyatı ve yük almak ve boşaltmak hakkı verilmiştir:

«İsviçre'den mutavassıt veya gayrimutavassıt noktalar tarikiyle İstanbul'a ve Ankara'ya ve daha ilerdeki noktalara»

B) Keza, işbu anlaşma gereğince tâyin edilen Türk Hava Ulaştırma teşebbüslerine, İsviçre ülkesi üzerinde transit uçuş ve teknik tevakkuf hakları ile aşağıda gösterilen yolları takiben İsviçre arazisi üzerinde Milletlerarası yolcu, posta sevkiyatı ve yük almak ve boşaltmak hakkı verilmiştir:

«Türkiye'den mütavassıt veya gayrimutavassıt noktalar tarikiyle, Cenevre'ye ve Zürih'e ve daha ilerdeki noktalara»

C) Sözleşen taraflardan her birinin, bir hava seferini işletmeye başlamadan öteki tarafa, onun ülkesine giriş ve ülkesinden çıkışı için tasarladığı yönleri bildirmesi ve bunun üzerine öteki tarafın, kendi ülkesine katı giriş ve çıkış noktalarıyla ülkesi üzerinde takip edilecek olan uçuş yolunu göstermesi mukarrerdir.

<i>Cumhurbaşkanlığına yazılan tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	25. V. 1949 ve 1/522
<i>Bu kanunun ilânının Başbakanlığa bildirildiğine dair Cumhurbaşkanlığından gelen tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	25. V. 1949 ve 4/487
<i>Bu kanunun görüşmelerini gösteren tutanakların cilt ve sayfa numaraları</i>	:	Cilt Sayfa 17 90 18 520,523 19 200,672,675,676,676,692,696,729:732, 745:748